

**Izveštaj o radu
Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje
osoba s invaliditetom za 2018. godinu**

Sarajevo, mart 2019. godine

Unicredit bank d.d. Tran. rač. 338 690 2296418370
Unicredit bank d.d. Dep. rač. 338 690 2296358521
ID broj: 4201635420006

ASA Banka d.d. Sarajevo Tran. rač. 134 470 1000833377
ASA Banka d.d. Sarajevo Dep. rač. 134 470 1000753837
Reg.br.Općinski sud Sarajevo 065-0-Reg-11-000610

I Uvod

1. Opće informacije:

Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom (Fond) osnovan je u skladu sa Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom (Zakon) („Službene novine Federacije BiH“ br. 9/10) od strane Parlamenta FBiH, Odlukom o osnivanju Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom („Službene novine Federacije BiH“ br. 48, od 09.08.2010. godine), kao javna ustanova u oblasti socijalne zaštite.

Osnova za rad Fonda je Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom i Odluka o osnivanju Fonda, kojima je utvrđena djelatnost ove ustanove, Strategija za unapređenje prava i položaja osoba s invaliditetom u Federaciji Bosne i Hercegovine 2016 -2021. i Konvencija Ujedinjenih nacija o pravima osoba s invaliditetom, s posebnim naglaskom na član 26. - Osposobljavanje i rehabilitacija i Član 27. - Rad i zapošljavanje. Aktivnosti provedene u 2018. godini realizovane su u skladu sa Planom rada Fonda za 2018. godinu i Finansijskim planom Fonda za 2018. godinu.

Vizija Fonda kao vodeće federalne ustanove iz oblasti profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom jeste da svojim programima i mjerama dostigne prihvatljivu stopu zaposlenosti osoba s invaliditetom i da obezbijedi njihovu odgovarajuću materijalnu i socijalnu sigurnost.

Misija Fonda je:

- provoditi politiku razvoja i unaprjeđivanja profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom;
- pružiti podršku i podsticati zapošljavanje osoba s invaliditetom kroz mjeru novčanog stimulansa;
- finansiranje i sufinansiranje programa iz oblasti profesionalne rehabilitacije koji će svojom kvalitetom doprinijeti zapošljavanju osoba s invaliditetom;
- podržati razvoj privrednih društava za zapošljavanje osoba s invaliditetom i zaštitnih radionica kroz finansiranje i sufinansiranje programa iz ove oblasti;
- podržati održivost zaposlenosti osoba s invaliditetom zaposlenih pod posebnim uslovima kroz isplate novčanih nadoknada, subvencija plata i finansiranje/sufinansiranje programa održivosti zaposlenosti;
- osigurati zakonit i namjenski utrošak sredstava Fonda;
- promovisati pravo na zapošljavanje i profesionalnu rehabilitaciju osoba s invaliditetom.

2. Kratki pregled aktivnosti i postignutih rezultata Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom u 2018. godini

U 2018. godini Fond je nastavio da se razvija uprkos nepovoljnim okolnostima koje utječu na proces unapređivanja profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom. U odnosu na 2017. godinu, u 2018. godini zabilježeno je povećanje prihoda Fonda za **9,67%** zahvaljujući provedenim aktivnostima.

Zabilježeno je i povećanje obaveza Fonda u pogledu isplate novčanih naknada i subvencija plata, koje su u odnosu na 2017. godinu u 2018. godini porasle za **59,42%**.

Proveden je niz mjera i aktivnosti koje su doprinijele neposrednoj finansijskoj podršci osobama s invaliditetom u cilju prekvalifikacije, dokvalifikacije, osposobljavanja za određena zanimanja, održivosti zaposlenja i napredovanja u profesionalnoj i radnoj karijeri. Fond je u 2018. godini za potrebe finansiranja novčanih naknada, subvencija plata, programa razvoja, održivosti i profesionalne rehabilitacije, te novčanog stimulansa za zapošljavanje osoba s invaliditetom izdvojio **23.651.916,22 KM**, dok je taj iznos za 2017. godinu iznosio **18.745.131,58 KM**. Navedeni podaci ukazuju na porast izdvajanja Fonda prema korisnicima sredstava u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu za **26,17%**.

U toku 2018. godine doneseni su novi pravilnici:

- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o raspodjeli sredstava za finansiranje/sufinansiranje programa održivosti zaposlenosti, razvoja privrednih društava za zapošljavanje osoba s invaliditetom i zaštitnih radionica, te programa profesionalne rehabilitacije osoba s invaliditetom, broj: 01-02-2-1521/17 od 02.03.2017. godine, broj: 01-05-5-2576/18 od 27.03.2018. godine;
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o raspodjeli sredstava Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom za dodjelu novčanog stimulansa za novo zapošljavanje osoba s invaliditetom broj: 01-02-2-1520/17 od 02.03.2017. godine, broj: 01-02-2-2573/18 od 27.03.2018. godine;
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o ostvarivanju prava na isplatu novčanih naknada i subvencije, broj: 01-02-2-1519/17 od 02.03.2017. godine broj: 01-02-5-2571/18 od 27.03.2018. godine;

Mjere definisane pravilnicima za raspodjelu sredstava Fonda su doprinijele porastu broja zaposlenih osoba s invaliditetom pod općim uslovima, porastu samozapošljavanja, te kvalitetnijoj podršci programima profesionalne rehabilitacije osoba s invaliditetom u odgovarajućim obrazovnim ustanovama.

Doneseni su i drugi neophodni akti u skladu sa zakonskim propisima:

- Plan rada Fonda za 2019. godinu;
- Finansijski plan rada Fonda za 2019. godinu;
- Tromjesečni, šestomjesečni i devetomjesečni izvještaj o izvršenju finansijskog plana za 2018. godinu;
- Redovno su sačinjavani izvještaji za Federalni zavod za zapošljavanje i kantonalne službe za zapošljavanje za sredstva uplaćena Fondu prema članu 59. Zakona.

Na 22. redovnoj sjednici Doma naroda Parlamenta Federacije BiH, 06. juna 2018. godine, Dom naroda Parlamenta Federacije BiH je jednoglasno uvojio Izvještaj o radu Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom (Fond) za 2016. godinu i Izvještaj o izvršenju Finansijskog plana Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom za 2016. godinu.

Na 139. redovnoj sjednici Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, održanoj u četvrtak 26. aprila 2018. godine, Vlada Federacije BiH je usvojila izvještaje o radu Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom (Fond) za 2017. godinu, kao i izvještaje o radu Upravnog i Nadzornog odbora o poslovanju Fonda za 2017. godinu.

2.1. Raspodjela poticajnih sredstava Fonda

NOVČANI STIMULANS - Objavljena su dva javna poziva za dodjelu novčanog stimulansa za novo zapošljavanje osoba s invaliditetom. Sredstva su raspoređena prema: poslodavcima, osobama s invaliditetom koje se samozapošljavaju pokretanjem odgovarajućeg oblika obavljanja samostalne djelatnosti, privrednim društvima za zapošljavanje osoba s invaliditetom i zaštitnim radionicama, udruženjima itd.

Upravni odbor je donio odluke o raspodjeli **11.614.750,00 KM** za zapošljavanje **915** osoba s invaliditetom u okviru dva javna poziva za dodjelu novčanog stimulansa u 2018. godini. Realizacija navedenih sredstava obrazložena je u poglavlju IV pod tačkom 2.

PROGRAMI – U 2018. godini u okviru dva javna poziva raspisani su javni pozivi prema sljedećim oblastima i namjenama u skladu sa Zakonom:

- **Lot I:** Za finansiranje/sufinansiranje programa za održavanje postojeće razine zaposlenosti osoba s invaliditetom. Pravo sudjelovanja po Lotu I imaju privredna društva za zapošljavanje osoba s invaliditetom i zaštitne radionice.
- **Lot II:** Za finansiranje/sufinansiranje programa za razvoj privrednih društava za zapošljavanje osoba s invaliditetom i zaštitnih radionica. Pravo sudjelovanja po Lotu II imaju privredna društva za zapošljavanje osoba s invaliditetom i zaštitne radionice.
- **Lot III:** Za finansiranje/sufinansiranje programa profesionalne rehabilitacije osoba s invaliditetom:
 - 3.1. Programi koje provode privredna društva, zaštitne radionice i druga pravna lica prema Zakonu;
 - 3.2. Programi koje provode ustanove za profesionalnu rehabilitaciju, srednje škole i druge obrazovne ustanove;
 - 3.3. Programi profesionalne rehabilitacije na koje osobe s invaliditetom mogu same aplicirati na program profesionalne rehabilitacije kroz vanredno srednje školovanje, visoko stručno obrazovanje ili postdiplomsko studiranje.
- **Lot IV:** Za finansiranje/sufinansiranje programa održivosti zaposlenosti osoba s invaliditetom koje obavljaju samostalnu djelatnost ili poljoprivrednu djelatnost kao jedino i glavno zanimanje uključujući i osobe s invaliditetom koje su zaposlene u skladu sa članom 56. stav 2. i 3. Zakona.

Za navedene programe i projekte Upravni odbor je u okviru dva javna poziva donio odluke o raspodjeli **5.493.740,22 KM** u 2018. godini. Realizacija navedenih sredstava obrazložena je u poglavlju IV pod tačkom 3.

NOVČANE NAKNADE I SUBVENCIJE PLATA - Redovno je servisirana isplata novčanih naknada po osnovu uplaćenih poreza i doprinosa privrednim društvima za

zapošljavanje osoba s invaliditetom, udruženjima osoba s invaliditetom za uposlene osobe s invaliditetom i osobama s invaliditetom koje obavljaju samostalnu djelatnost, te novčanih naknada po osnovu poreza i doprinosa za sve osobe zaposlene u zaštitnim radionicama, kao i subvencija na platu za zaposlene osobe s invaliditetom u zaštitnim radionicama.

- Utrošena sredstva Fonda u 2018. godini po osnovu isplate novčanih naknada su **5.771.553,00 KM**;
- Utrošena sredstva Fonda u 2018. godini po osnovu isplate subvencija na plate za zaposlene osobe s invaliditetom u zaštitnim radionicama su **899.373,00 KM**.

Ukupno za isplatu novčanih naknada i subvencija neto plata u 2018. godini Fond je isplatio **6.670.926,00 KM**.

Kontinuirano je pružana stručna pomoć korisnicima usluga Fonda u smislu informisanja i savjetovanja o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom, te asistencije u procedurama prilikom ostvarivanja prava kod Fonda ili izvršavanja zakonskih obaveza.

2.2. Neposredni efekti provedenih aktivnosti i mjera u 2018. godini

Provedene aktivnosti u 2018. godini doprinijele su postizanju sljedećih efekata i rezultata:

- **905** osoba s invaliditetom je zaposleno kroz novčani stimulanis;
- **105** osoba s invaliditetom dodatno je zaposleno kroz programe razvoja;
- **158** osoba s invaliditetom obuhvaćeno je programom profesionalne rehabilitacije (radno osposobljavanje ili prekvalifikacija i dokvalifikacija u odgovarajućim obrazovnim ustanovama);
- Održana je zaposlenost kroz isplatu novčanih naknada za **2150** osoba s invaliditetom i isplatu subvencije plate za **431** osobu s invaliditetom;
- **260** samostalnih obrtnika podržano je kroz programe održivosti;
- **77** privrednih društava podržano je kroz programe održivosti zaposlenosti, programima obuhvaćeno **548** osoba sa invaliditetom;
- Uplate posebnog doprinosa po članovima 18. i 19. Zakona u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu porasle su za **9,67 %** zahvaljujući aktivnostima koje su provedene u 2018. godini;
Uplate posebnog doprinosa po članovima 18. i 19. Zakona od imenovanja novih rukovodnih i upravnih tijela u Fondu su zabilježile značajan rast. U 2018. godini uplate su veće za **75,80%** u odnosu na 2015. godinu.
- Zahvaljujući provedenim aktivnostima u 2018. godini cca **1500** poslodavaca više nego u 2017. godini izvršava obavezu prijave EP obrazaca na web aplikaciji Fonda;
- Fond je promovisao zapošljavanje i profesionalnu rehabilitaciju na **19** događaja: konferencija, okruglih stolova, promocija.
- Direktno profesionalno informisanje i savjetovanje pružano je svakodnevno putem telefona ili direktno u prostorijama Fonda. Prema dostupnim podacima zaposlenici Fonda obave oko **70** informativnih razgovora dnevno, što na godišnjem nivou iznosi preko **17000** poziva;

- Objavljeno je preko **40** informacija na novoj internet stranici Fonda u 2018. godini, koja je prema zabilježenim podacima u 2018. godini imala preko **180000** pregleda sa oko **20000** novih korisnika u odnosu na 2017. godinu.
- Prosječno **5** razgovora sa strankama se obavi u Fondu dnevno, te se procjenjuje da je oko **1000** direktnih savjetovanja obavljeno u protekloj godini u prostorijama Fonda;
- Povećan je broj aktivnih privrednih društava za zapošljavanje osoba s invaliditetom u odnosu na 2017. godinu sa **87** na **124** u 2018. godini, od kojih **26** privrednih društava ostvaruju status zaštitne radionice, za **16** više nego u 2017. godini. Privredna društva uspješno posluju, opstaju na tržištu, te se kontinuirano razvijaju.
- Broj samostalnih obrtnika koji ostvaruju pravo na novčane naknade je porastao sa **649** u 2017. godini na **887** u 2018. godini zahvaljujući dodjeljenim novčanim stimulansima i programima održivosti za samostalne obrtnike.

U poglavljima izvještaja koja slijede ponuđen je opsežniji pregled pomenutih aktivnosti koje je Fond provodio u 2018. godini, te osvrst na pojedine konkretne aspekte djelovanja ove ustanove u provođenju politike razvoja profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom u Federaciji Bosne i Hercegovine.

II Ostvarivanje sredstava za rad Fonda

1. Prihodi od posebnog doprinosa za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom

- Ukupno doznačena sredstva u 2018. godini (prema šifri: 722568 i 722569) su **19.576.357,00 KM**.
- U 2017. godini doznačeno je **17.849.995,79 KM** sredstava po članovima 18. i 19. Zakona, na osnovu čega zaključujemo da je došlo do povećanja doznačenih sredstava za **9,67%** u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu.

Tabela 1. Uplaćena sredstva za podsticanje rahabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom, a u skladu sa članom 18. i 19. Zakona za period 2014. – 2018. godine.

OPIS	GODINA	UKUPNO UPLAĆENO	PORAST SREDSTAVA U ODNOSU NA PREDHODNU GODINU U %
Uplaćena sredstva za podsticanje rahabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom u skladu sa članom 18. i 19. Zakona prema šiframa prihoda 722568 i 722569	2014.	9.123.648,01	
	2015.	11.135.878,76	22,06%
	2016.	15.047.061,18	35,12%
	2017.	17.849.995,79	18,63%
	2018.	19.576.357,00	9,67 %

Uplate posebnog doprinosa po članovima 18. i 19. Zakona od imenovanja novih rukovodnih i upravnih tijela u Fondu su zabilježile značajan rast. U 2018. godini uplate su veće za **75,80%** u odnosu na 2015. godinu.

Napomena: Članom 18. Zakona propisano je da su privredni subjekti koji ne upošljavaju minimalni propisani broj osoba s invaliditetom u odnosu na ukupan broj uposlenih (jedna osoba s invaliditetom na 16 uposlenih), dužni mjesečno pri isplati plata obračunati i uplatiti u Fond novčani iznos u visini 25% prosječne plate u Federaciji, za svaku osobu s invaliditetom koju su bili dužni uposliti po Zakonu. U članu 19. Zakona definisano je da su pravni subjekti koji podliježu obavezi upošljavanja osoba s invaliditetom, prilikom isplate plata dužni uplaćivati u Fond poseban novčani iznos u visini 0,5% iznosa isplaćene mjesečne bruto plate svih uposlenika, izuzev ako zapošljavaju osobe s invaliditetom u omjeru propisanom članom 18. Zakona.

Povećanje prihoda koje je ostvareno po ovom osnovu u 2018. godini je rezultat neposrednog rada na promoviranju obaveze zapošljavanja od strane Fonda, kao i ostvarene saradnje sa relevantnim činiocima sistema.

Zakonom nisu precizirani mehanizmi kontrole ili načini obavezivanja subjekata i institucija iz iznad navedenih zakonskih odredbi da iste ispoštuju, kao ni mehanizmi sankcionisanja onih koji navedene odredbe ne poštuju. Posljedica nepostojanja zakonskih mehanizama kontrole i prinudne naplate sredstava po članovima 18., 19. i 59. Zakona je značajno umanjeno sredstava za rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom kojim raspolaže Fond.

Ne postoji precizna evidencija o obavezama uplata prema članovima 18. i 19. Zakona, ali je izvjesno da su gubici zbog neizmirenja zakonskih obaveza po navedenim članovima Zakona znatni, te da se radi o sredstvima čijom bi se implementacijom osigurala mnogo kvalitetnija i obuhvatnija podrška procesima rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom na području Federacije BiH. Nije dostupan precizan podatak koliko je subjekata dužno vršiti uplate po istom osnovu. Djelomičan odgovor na ovo pitanje nude evidencije poslodavaca koji zapošljavaju osobe s invaliditetom pod općim uslovima.

Međutim, ažurnost poslodavaca kada je u pitanju popunjavanje evidencijskih obrazaca nije zadovoljavajuća i ne pruža potpun uvid u stanje na terenu.

Kroz redovne interne izvještaje na kolegijima izvještava se o prihodima Fonda po članovima 18. i 19. Zakona na osnovu kojih se procjenjuju rizici u djelu mogućnosti Fonda da realizuje direktne zakonske obaveze te ostvari zacrtane strateške ciljeve definisane u Planu rada Fonda u pogledu zapošljavanja i profesionalne rehabilitacije.

2. Finansiranje od strane Federalnog zavoda za zapošljavanje i kantonalnih službi zapošljavanja

Član 59. Zakona propisuje da Fond prihode ostvaruje i putem sredstava Federalnog zavoda za zapošljavanje u iznosu od 10% sredstava planiranih finansijskim planom zavoda za aktivnu politiku zapošljavanja u tekućoj godini, ali i sredstvima kantonalnih službi za upošljavanje u iznosu od 5% sredstava planiranih finansijskim planom

kantonalnih službi za zapošljavanje za aktivnu politiku zapošljavanja u tekućoj godini.

Pored postojanja zakonske obaveze, doznaka sredstava izvršena je samo od Službe za zapošljavanje Kantona Sarajevo, Službe za zapošljavanje KSB/SBK Travnik, Službe za zapošljavanje BPK Goražde i od Federalnog zavoda za zapošljavanje.

Primljeni tekući transfer od Službe za zapošljavanje Kantona Sarajevo ostvaren je u iznosu od 618.934,00 KM, od Službe za zapošljavanje KSB/SBK Travnik ostvaren je u iznosu od 5.000,00 KM, i od Službe za zapošljavanje BPK Goražde ostvaren je u iznosu od 17.044,00 KM.

Doznačena sredstva Federalnog zavoda za zapošljavanje u 2018. godini su **3.792.250,00 KM.**

Značajno se derogiraju zakonske obaveze ovih ustanova, zbog čega se naknadno i sa zakašnjenjem, nakon provedenog rebalansa, u pravilu u umanjenim iznosima uplaćuju sredstva u Fond. Kantonalne službe za zapošljavanje opravdavaju navedeno nedostatkom sredstava za aktivnu politiku zapošljavanja.

III Evidencije

Vođenje evidencije o poslodavcima, platama i iznosu posebnog doprinosa kao i zaposlenim osobama s invaliditetom

Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencija zaposlenih osoba s invaliditetom je objavljen 25.04.2011. godine u Službenim novinama FBiH broj: 21/11, u kojem su propisane tri evidencije, i to kako slijedi:

- Evidencije o poslodavcu,
- Evidencije o uposlenim radnicima – osobama s invaliditetom i
- Evidencije o plaćama.

Uputstvo i obrasci za vođenje evidencija o poslodavcima, platama i iznosu posebnog doprinosa kao i zaposlenim osobama s invaliditetom, definisanim kroz EP obrazce, objavljeni su 08.07.2015. godine u Službenim novinama Federacije BiH broj: 52/15.

U skladu sa Zakonom, navedenim Pravilnikom i uputstvima, poslodavcima je propisan rok za dostavljanje obrazaca elektronskim putem jednom godišnje, a najkasnije do 31.03. svake godine za prethodnu godinu.

Fond je 2014. godine vlastitim sredstvima osigurao sistemsko praćenje uplata posebnog doprinosa, te je instaliranjem aplikativnog softvera (aplikativni softver na: <http://ap.fond.ba>), kreirana baza svih registrovanih poslovnih subjekata u Federaciji BiH kod Porezne uprave Federacije BiH.

Broj registrovanih poslodavaca kroz aplikativni softver Fonda na datum 11.12.2018. godine je 13787. Procjenjuje se da bi ovu obavezu na području Federacije BiH trebalo obavljati ukupno preko 50.000 poslodavca.

U tabeli ispod vidljivi su rezultati provođenja aktivnosti informisanja poslodavaca o obavezama popunjavanja EP obrazaca vezanih za evidenciju o poslodavcima, platama i iznosu posebnog doprinosa kao i zaposlenim osobama s invaliditetom.

Tabela 2. Broj registrovanih poslodavaca aplikativni softver na: <http://ap.fond.ba>

OPIS	DATUM	UKUPNO
Broj registrovanih poslodavaca kroz aplikativni softver Fonda	31.03.2015.	74
	31.03.2016.	8290
	21.12.2016.	9724
	18.12.2017.	12301
	11.12.2018.	13787

Za sve registovane poslodavce Fond ima mogućnost uvida u obavezu uplate posebnog doprinosa i redovno izvršavanje iste.

Zahvaljujući provedenim aktivnostima u 2018. godini, cca. 1500 poslodavaca više nego u 2017. godini izvršava obavezu prijave EP obrazaca na web aplikaciji Fonda.

IV Aktivnosti i mjere podrške korisnicima sredstava Fonda

1. Isplata novčanih naknada i subvencija plate

U skladu sa članom 48., 51., 53. i 56. Zakona, privredno društvo za zapošljavanje osoba sa invaliditetom, zaštitna radionica, organizacija osoba sa invaliditetom koja ima zaposlenih osoba sa invaliditetom i osobe sa invaliditetom koje obavljaju samostalnu djelatnost imaju pravo na novčanu nadoknadu za zaposlene osobe sa invaliditetom koje zapošljavaju pod posebnim uslovima a u skladu sa članom 15. stav 6. Zakona, na osnovu:

- plaćenog doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje,
- plaćenog doprinosa za zdravstveno osiguranje,
- plaćenog doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti,
- poreza na dohodak.

Navedeno pravo na novčanu nadoknadu pripada i osobama iz člana 56. stav 2. i 3. Zakona tj. samostalnom poduzetniku / poljoprivredniku koji je roditelj, dijete ili bračni drug osobi sa invaliditetom koju zapošljava. Pravo se ostvaruje za plaćene poreze i doprinose u Federaciji BiH.

Privredno društvo ili organizaciona jedinica privrednog društva koje ostvaruje status zaštitne radionice, pored novčane nadoknade iz člana 2. ovog Pravilnika, a u skladu sa članom 53. i 29. Zakona, ima pravo na subvenciju neto plaće zaposlenih osoba sa invaliditetom u skladu sa Zakonom, u visini 30% od prosječne neto plaće u Federaciji BiH, kao i pravo na novčane nadoknade za sve ostale zaposlenike.

Isplata novčanih naknada i subvencija su direktne zakonske obaveze Fonda. Isplata novčanih naknada i subvencija vršena je kontinuirano, a broj korisnika se u 2018. godini značajno uvećao.

Fond je u toku 2018. godine isplaćivao:

- Novčanu naknadu po osnovu uplaćenih poreza i doprinosa prema **116** privrednih društva za **565** zaposlenih osoba s invaliditetom;
- Novčanu naknadu prema **26** zaštitnih radionica za **515** zaposlenih;
- Subvenciju plate u iznosu od 30% od prosječne neto plate u FBiH prema **26** zaštitnih radionica za **431** zaposlenu osobu s invaliditetom;

- Novčanu naknadu po osnovu uplaćenih poreza i doprinosa prema 84 organizacije osoba s invaliditetom za zaposlenih 180 osoba s invaliditetom;
- Novčanu naknadu po osnovu uplaćenih poreza i doprinosa za 837 osoba s invaliditetom koje obavljaju samostalnu djelatnost;
- Novčanu nadoknadu za 50 osoba zaposlenih u skladu sa članom 56. Zakona (rodbinska veza).

Tabela 3. Prikaz porasta obaveza Fonda u proteklih pet godina u pogledu isplata novčanih naknada i subvencija plata

KORISNIK PRAVA (BROJ ZA 2018. GODINU)	BROJ OSOBA KOJE OSTVARUJU PRAVO PO GODINAMA				
	2018.	2017.	2016.	2015.	2014.
Rodbinska veza (50)	50	51	34	18	8
Samostalni obrtnici (837)	837	649	414	249	181
Zaštitne radionice (26)	515	213	167	167	168
Privredna društva (116)	565	385	246	164	142
Organizacije (84)	180	129	146	122	103
Ukupno nadoknada:	2147	1427	1007	720	602
Subvencija plate:	431	175	131	136	124
Sve ukupno:	2578	1602	1138	856	726

Srazmjerno povećanju broja privrednih društava za zapošljavanje osoba s invaliditetom i povećanju broja zaposlenih osoba s invaliditetom u njima, povećanju broja osoba s invaliditetom koje su pokrenule određeni oblik samostalne djelatnosti, u 2018. godini porastao je i iznos sredstava potrebnih za finansiranje ovog prava, kao i obaveze Fonda u vezi sa servisiranjem navedenog prava.

Kroz redovne interne izvještaje na kolegijima izvještava se o porastu zahtjeva po osnovu novčanih naknada i subvencije plata na osnovu kojih se procjenjuju rizici u djelu mogućnosti Fonda da realizuje direktne zakonske obaveze kada je u pitanju ovo pravo. Rast ove obaveze se predviđa i kroz praćenje zapošljavanja pod posebnim uslovima što direktno utiče na rast ove zakonske obaveze.

Tabela 4. Tabelarni prikaz porasta obaveze Fonda za finansiranje prava za novčanu naknadu i subvenciju plate za zaposlene osobe s invaliditetom za period 2011 - 2018. godine

GODINA	BROJ OSOBA UKUPNO NOVČANE NADOKNADE I SUBVENCIJA PLATA	IZNOS SREDSTAVA
2011.	76	251.638,00
2012.	170	564.415,00
2013.	421	1.325.244,00
2014.	723	2.042.592,00
2015.	856	2.521.827,00
2016.	1138	3.335.920,00
2017.	1602	4.184.373,00
2018.	2578	6.670.926,00

U tabeli 4. evidentan je porast obaveza Fonda u pogledu isplate novčanih naknada i subvencija plata, koje su u odnosu na 2017. godinu u 2018. godini porasle za **59,42%**.

Isplata novčanih naknada i subvencija vršena je kontinuirano, nakon prethodne stručne obrade zahtjeva i provjere relevantnih činjenica koje su osnov za ostvarivanje navedenih prava.

U izvještajnom periodu Fond je imao rashod od **5.771.553,00 KM** po osnovu plaćenih poreza i doprinosa za zaposlene osobe s invaliditetom i **899.373,00 KM** po osnovu isplate subvencija na platu za zaposlene osobe s invaliditetom u zaštitnim radionicama.

Ovom aktivnošću konkretno je podržana održivost zaposlenosti za **ukupno 2578** osoba s invaliditetom što uključuje **2147** osoba za koje je isplaćivana novčana naknada i **431** osoba koja je ostvarivala pravo na subvenciju plate.

2. Novčani stimulans za zapošljavanje osoba s invaliditetom

Raspodjela sredstava novčanog stimulanisa za novo zapošljavanje osoba s invaliditetom u 2018. godini izvršena je putem dva javna poziva, a u skladu sa važećim Pravilnikom o raspodjeli sredstava Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom za dodjelu novčanog stimulanisa za novo zapošljavanje osoba s invaliditetom.

Pravo sudjelovanja u raspodjeli sredstava imali su poslodavci koji zaposle osobu s invaliditetom u skladu sa odredbama Zakona na period od najmanje 12 mjeseci, te osobe koje se samozapošljavaju kroz pokretanje i registrovanje samostalne djelatnosti. Prednost prilikom vrednovanja zahtjeva data je poslodavcima koji zapošljavaju osobe s invaliditetom na neodređeno vrijeme pod općim uslovima i onim subjektima koji zapošljavaju teže zapošljivu osobu obzirom na stepen invaliditeta.

U skladu sa odredbama Zakona, pod posebnim uslovima zapošljavaju se osobe s invaliditetom u ustanovi ili privrednom društvu što su osnovani radi zapošljavanja osoba s invaliditetom. Pod zapošljavanjem pod posebnim uslovima, u smislu Zakona, smatra se i zapošljavanje u organizacijama osoba s invaliditetom, i samoupošljavanje (pokretanje obrta, obavljanje samostalne djelatnosti i obavljanje poljoprivredne djelatnosti kao jedinog i glavnog zanimanja).

Pod općim uslovima zapošljavaju se osobe s invaliditetom na otvorenom tržištu rada, u državnim tijelima, tijelima pravosuđa, tijelima lokalne uprave, javnim službama, ustanovama, fondovima, javnim poduzećima, privrednim društvima i drugim pravnim osobama koje nisu osnovane za zapošljavanje osoba s invaliditetom, u skladu sa Zakonom.

U skladu sa prioritetima definisanim Konvencijom o pravima osoba s invaliditetom Ujedinjenih nacija, i prioritet Fonda je uključivanje osoba s invaliditetom u opće društvene tokove i njihova potpuna integracija i otklanjanje svih vidova segregacije ili diskriminacije prema ovoj populaciji. S tim u vezi, Fond težište stavlja na podršku zapošljavanju osoba s invaliditetom pod općim uslovima, odnosno na otvorenom tržištu rada u javnom i privatnom sektoru.

Visina osnovnog iznosa novčanog stimulansa po jednoj novozaposlenoj osobi, za oba javna poziva u 2018. godini iznosila je 7.000,00 KM, s tim što se ovaj iznos uvećavao u skladu sa kriterijem stepena invaliditeta i vremenskog perioda na koji se osoba zapošljava (određeno/neodređeno vrijeme), tako da je maksimalan iznos novčanog stimulansa iznosio do 15.750,00 KM za osobe sa 100% invaliditeta zaposlene na neodređeno vrijeme koje pritom ostvaruju pravo na tuđu njegu i pomoć.

Na prvi javni poziv koji je objavljen 16.04.2018. godine, pristiglo je 400 zahtjeva za zapošljavanje/samozapošljavanje 615 osoba s invaliditetom.

Nakon obrade i vrednovanja zahtjeva Komisije za raspodjelu novčanog stimulansa za zapošljavanje osoba s invaliditetom, Upravni odbor Fonda donio je Odluku o raspodjeli sredstava za dodjelu novčanog stimulansa za zapošljavanje osoba s invaliditetom u 2018. godini. Donesena je odluka o zapošljavanju **474 osobe** s invaliditetom za čije zapošljavanje je izdvojeno **5.995.500,00 KM**. Uzimajući u obzir odustajanje od zapošljavanja **za dvije osobe s invaliditetom** za koje je prvobitno UO odobrio sredstva novčanog stimulansa, izvršena je raspodijela novčanog stimulansa za zapošljavanje/samozapošljavanje **472 osobe** s invaliditetom, kako slijedi:

Tabela 5. I Javni poziv od 16.04.2018. godine - rekapitulacija

IZNOS DODJELJENIH SREDSTAVA	UKUPNO ZAPOSLENIH OSOBA	ODREĐENO	NEODREĐENO	OPŠTI	POSEBNI
5.974.150,00	472	91	381	139	333

Iznos isplaćenih sredstava na ime novčanog stimulansa za zapošljavanje osoba s invaliditetom po osnovu zahtjeva koji su podneseni prema Javnom pozivu Fonda objavljenom 16.04.2019. godine iznosi 4.253.200,00KM.

Iznos sredstava od 1.720.950,00 KM odnosi se na uvećanje novčanog stimulansa po osnovu zapošljavanja osoba s invaliditetom kod poslodavaca na neodređeno vrijeme, uvećanje novčanog stimulansa za osobe s invaliditetom koje se samozapošljavaju i za novo zapošljavanje osoba s invaliditetom, a koje će biti isplaćeno nakon 15 mjeseci po podnošenju izvještaja o namjenskom utrošku sredstava.

Na drugi javni poziv koji je objavljen 24.09.2018. godine, podnesena su 315 zahtjeva za zapošljavanje/samozapošljavanje 534 osobe s invaliditetom.

Nakon obrade i vrednovanja zahtjeva Komisije za raspodjelu novčanog stimulansa za zapošljavanje osoba s invaliditetom, Upravni odbor Fonda donio je Odluku o raspodjeli sredstava za dodjelu novčanog stimulansa za zapošljavanje osoba s invaliditetom u 2018. godini. Donesena je odluka o zapošljavanju **441 osobe** s invaliditetom za čije zapošljavanje je izdvojeno **5.619.250,00 KM**. Uzimajući u obzir odustajanje od zapošljavanja osam osoba s invaliditetom za koje je prvobitno UO odobrio sredstva novčanog stimulansa, izvršena je raspodijela novčanog stimulansa za zapošljavanje/samozapošljavanje **433 osobe** s invaliditetom, kako slijedi:

Tabla 6. II Javni poziv od 24.09.2018. godine – rekapitulacija

IZNOS DODJELJENIH SREDSTAVA	UKUPNO ZAPOSLENIH OSOBA	ODREĐENO	NEODREĐENO	OPŠTI	POSEBNI
5.521.600,00	433	93	340	139	294

Iznos isplaćenih sredstava na ime novčanog stimulansa za zapošljavanje osoba s invaliditetom po osnovu zahtjeva koji su podneseni prema Javnom pozivu Fonda objavljenom 24.09.2018. godine iznosi **3.970.400,00 KM**.

Iznos sredstava od 1.551.200,00 KM odnosi se na uvećanje novčanog stimulansa po osnovu zapošljavanja osoba s invaliditetom kod poslodavaca na neodređeno vrijeme, uvećanje novčanog stimulansa za osobe s invaliditetom koje se samozapošljavaju i za novo zapošljavanje osoba s invaliditetom, a koja će biti isplaćeno nakon 15 mjeseci po podnošenju izvještaja o namjenskom utrošku sredstava.

Tabela 7. Rast broja zaposlenih osoba s invaliditetom po godinama i porast izdvojenih sredstava dodjeljenih kroz novčani stimulans za zapošljavanje osoba s invaliditetom i za period 2011.-2018. godina

JAVNI POZIV	IZNOS DODJELJENIH SREDSTAVA	UKUPNO ZAPOSLENO OSOBA	ODREĐENO	NEODREĐENO	OPŠTI	POSEBNI
DECEMBAR 2011.	150.000,00	30	19	11	15	15
APRIL 2012.	792.348,04	83	66	17	30	53
NOVEMBAR 2012.	1.035.440,00	104	54	50	52	52
APRIL 2013.	1.220.854,00	132	73	59	42	90
OKTOBAR 2013.	1.735.598,00	160	60	100	91	69
APRIL 2014.	1.885.911,00	163	18	145	71	92
OKTOBAR 2014.	2.558.200,00	218	26	192	115	103
MAJ 2015.	2.944.200,00	244	60	184	152	92
OKTOBAR 2015.	3.491.950,00	291	60	231	135	156
APRIL 2016.	3.404.450,00	282	62	220	144	138
SEPTEMBAR 2016.	3.353.350,00	274	61	213	149	125
MART 2017.	3.605.000,00	294	61	233	114	180
SEPTEMBAR 2017.	5.824.000,00	455	65	390	184	271
APRIL 2018.	5.974.150,00	472	91	381	139	333
SEPTEMBAR 2018.	5.521.600,00	433	93	340	139	294
Ukupno:	43.497.051,04	3635	869	2766	1572	2063

U okviru navedenih podataka u Tabeli 8. moguća su manja odstupanja uslijed eventualnih promjena u toku implementacije sredstava novčanih stimulansa kao što su: povrat neutrošenih sredstava, nenamjenski utrošena sredstva zbog čega se primjenjuje mjera osiguranja ili eventualno odustajanje od novčanog stimulansa korisnika sredstava ili osoba s invaliditetom u toku realizacije novčanog stimulansa.

3. Finansiranje i sufinansiranje programa i projekata

Upravni odbor Fonda je u izvještajnom periodu donio odluke o raspodjeli sredstava za finansiranje/sufinansiranje programa profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom u ukupnom iznosu od **5.493.740,22 KM** u okviru dva javna poziva, raspisana 16.04.2018. godine i 24.09.2018. godine.

Konačnu odluku o raspodjeli sredstava po javnim poziva donio je Upravni odbor Fonda na prijedlog komisije koja je prethodno izvršila obradu i vrednovanje prispjelih programa i projekata u skladu sa kriterijima i mjerilima utvrđenim važećim Pravilnikom o raspodjeli sredstava za finansiranje/sufinansiranje programa održivosti zaposlenosti, razvoja privrednih društava za zapošljavanje osoba s invaliditetom i zaštitnih radionica, te programa profesionalne rehabilitacije osoba s invaliditetom.

U okviru prvog javnog poziva u 2018. godini Upravni odbor je donio odluku o raspodjeli sredstava u ukupnom iznosu od **3.310.245,51 KM**, za programe u okviru: LOT I, II, III i IV kako slijedi:

Nakon stručne obrade i vrednovanja zahtjeva i Odluke Upravnog odbora izvršena je raspodjela novčanih sredstava kako slijedi:

Lot I: Za finansiranje/sufinansiranje programa za održavanje postojeće razine zaposlenosti osoba s invaliditetom:

- za **77** privrednih društava za zapošljavanje osoba s invaliditetom i zaštitne radionice izdvojen je ukupni iznos od **1.590.461,82 KM**. Izvršenje granta u 2018. godini ostvareno je u cjelokupnom iznosu. U okviru 77 programa Lotom I je obuhvaćeno **548** osoba s invaliditetom.

Lot II: Za finansiranje/sufinansiranje programa za razvoj privrednih društava za zapošljavanje osoba s invaliditetom i zaštitnih radionica:

- za **49** subjekata raspodjeljeno je **1.099.500,00 KM**. Izvršenje granta u 2018. godini ostvareno je u cjelokupnom iznosu. U skladu sa obavezom definisanom pravilnikom o raspodjeli sredstava 49 osoba s invaliditetom zaposleno je sredstvima aplikantata bez dodatne podrške Fonda, a **296** osoba s invaliditetom je obuhvaćeno programima razvoja.

Lot III: Za finansiranje/sufinansiranje programa profesionalne rehabilitacije osoba s invaliditetom;

3.1. Programi koje provode privredna društva, zaštitne radionice i druga pravna lica prema Zakonu. Nije bilo aplikacija;

3.2. Programi koje provode ustanove za profesionalnu rehabilitaciju, srednje škole i druge obrazovne ustanove. U okviru Lota 3.2 pristigle aplikacije nisu zadovoljile uslove javnog poziva, te nisu uvrštene u raspodjelu sredstava.

3.3. Programi profesionalne rehabilitacije na koje osobe s invaliditetom mogu same aplicirati na program profesionalne rehabilitacije kroz vanredno srednje školovanje, visoko stručno obrazovanje ili postdiplomsko studiranje.

- za osoba s invaliditetom odobreno je **134.159,00 KM**. Izvršenje granta u 2018. godini ostvareno je u iznosu od **131.659,00 KM** zbog odustajanja jedne osobe s invaliditetom.

LOT IV - Za finansiranje/sufinansiranje programa održivosti zaposlenosti osoba s invaliditetom koje obavljaju samostalnu djelatnost kao jedino i glavno zanimanje, uključujući i osobe s invaliditetom koje su zaposlene u skladu sa članom 56. stav 2. i 3. Zakona:

- za **100** samostalnih obrtnika odlukama Upravnog odbora dodjeljeno je **491.124,69 KM**. Izvršenje granta ostvareno je u 2018. godini u cjelokupnom iznosu;

U okviru drugog javnog poziva Upravni odbor je donio odluku o raspodjeli sredstava u ukupnom iznosu od **2.183.494,71 KM** za programe u okviru: LOT II, III i IV kako slijedi:

Lot II: Za finansiranje/sufinansiranje programa za razvoj privrednih društava za zapošljavanje osoba s invaliditetom i zaštitnih radionica:

- za **56** subjekata raspodjeljeno je **1.187.218,39 KM**. Izvršenje granta u 2018. godini realizirano u iznosu od **1.176.218,39 KM** (jedan subjekat je odustao od realizacije programa u vrijednosti od 11.000,00 KM). U skladu sa obavezom definisanom pravilnikom o raspodjeli sredstava **56** osoba s invaliditetom zaposleno je sredstvima aplikantata bez dodatne podrške Fonda, a **436** osoba s invaliditetom je obuhvaćeno programima razvoja.

Lot III: Za finansiranje/sufinansiranje programa profesionalne rehabilitacije osoba s invaliditetom;

3.1. Programi koje provode privredna društva, zaštitne radionice i druga pravna lica prema Zakonu. Nije bilo aplikacija.

3.2. Programi koje provode ustanove za profesionalnu rehabilitaciju, srednje škole i druge obrazovne ustanove. U okviru Lota 3.2 pristigle aplikacije nisu zadovoljile uslove javnog poziva, te nisu uvrštene u raspodjelu sredstava.

3.3. Programi profesionalne rehabilitacije na koje osobe s invaliditetom mogu same aplicirati na program profesionalne rehabilitacije kroz vanredno srednje školovanje, visoko stručno obrazovanje ili postdiplomsko studiranje.

- za **121** osobu s invaliditetom odobreno je **296.405,00 KM**. Izvršenje granta u 2018. godini ostvareno je u cijelokupnom iznosu.

LOT IV - Za finansiranje/sufinansiranje programa održivosti zaposlenosti osoba s invaliditetom koje obavljaju samostalnu djelatnost kao jedino i glavno zanimanje, uključujući i osobe s invaliditetom koje su zaposlene u skladu sa članom 56. stav 2. i 3. Zakona:

- za **160** samostalnih obrtnika dodjeljeno je **699.871,32 KM**. Izvršenje granta u 2018. godini ostvareno je u cjelokupnom iznosu.

Tabela 8. Iznosi izvršenja poticaja za programe prema namjenama javni pozivi 2011. - 2018. godine

JAVNI POZIV	ODRŽIVOST LOT I, IV	RAZVOJ	NOVČANI STIMULANS KROZ RAZVOJ	REHABILITACIJA	UKUPNO PO JAVNOM POZIVU
DECEMBAR 2011.	553.075,00	132.800,00		164.125,00	850.000,00
APRIL 2012.	428.796,00	499.152,87		294.810,00	1.222.758,87
NOVEMBAR 2012.		739.224,48	148.500,00	229.300,00	1.117.024,48
APRIL 2013.		540.200,00	406.700,00	196.300,00	1.143.200,00
OKTOBAR 2013.	657.091,00	411.770,00	216.615,00	256.720,00	1.542.196,00
APRIL 2014.	482.461,00	420.853,00	301.897,00	210.000,00	1.415.211,00
OKTOBAR 2014.	792.316,00	453.893,00	320.300,00	130.132,00	1.696.641,00
MAJ 2015.	278.610,24				278.610,24
OKTOBAR 2015.	342.750,79	664.751,80		237.472,62	1.244.975,21
APRIL 2016.	1.218.822,23	237.859,44		249.141,20	1.705.822,87
SEPTEMBAR 2016.	293.827,80	739.527,41		290.755,07	1.324.110,28
MART 2017.	1.390.878,93	542.111,49		144.395,00	2.077.385,42
SEPTEMBAR 2017.	1.696.198,16	1.174.460,00		183.715,00	3.054.373,16
APRIL 2018.	2.081.586,51	1.099.500,00		131.659,00	3.312.745,51
SEPTEMBAR 2018.	699.871,32	1.176.218,39		296.405,00	2.172.494,71
Ukupno:	10.916.284,98	8.832.321,88	1.394.012,00	3.014.929,89	24.157.548,75

U okviru navedenih podataka u tabeli 9. moguća su manja odstupanja uslijed eventualnih promjena u toku implementacije sredstava programa kao što su: povrat neutrošenih sredstava, nenemjenski utrošena sredstva, zbog čega se primjenjuje mjera osiguranja (mjenica/bankovna garancija) ili eventualnog odustajanja od određenih odobrenih namjena u toku implementacije programa.

V Provođenje nadzora nad korisnicima sredstava Fonda u pogledu namjenskog utroška dodijeljenih sredstava

Fond je u izvještajnom periodu dodatno razvio i odgovarajuće mehanizme i aktivnosti kontrole i praćenja namjenskog utroška sredstava koja su dodijeljena korisnicima (novčana naknada, subvencija neto plate, novčani stimulans, programi i projekti), a u skladu sa uslovima i kriterijima utvrđenim Zakonom te sljedećim pravilnicima:

- Pravilnik o raspodjeli sredstava za finansiranje/sufinansiranje programa održivosti zaposlenosti, razvoja privrednih društava za zapošljavanje osoba s invaliditetom i zaštitnih radionica, te programa profesionalne rehabilitacije osoba s invaliditetom, broj: 01-02-2-1521/17 od 02.03.2017. godine i izmjenama istog broj: 01-05-5-2576/18 od 27.03.2018. godine;
- Pravilnik o raspodjeli sredstava Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom za dodjelu novčanog stimulanasa za novo zapošljavanje osoba s invaliditetom broj: 01-02-2-1520/17 od 02.03.2017. godine i izmjenama istog broj: 01-02-2-2573/18 od 27.03.2018. godine;

- Pravilnik o ostvarivanju prava na isplatu novčanih naknada i subvencije, broj: 01-02-2-1519/17 od 02.03.2017. godine i izmjenama istog broj: 01-0-5-7296 od 05.09.2017.godine, izmjenama i dopunama broj: 01-02-2-8046/17 od 05.10.2017. godine i izmjenama i dopunama broj: 01-02-5-2571/18 od 27.03.2018.godine;

Neposredan nadzor nad svim subjektima kojima je dodijeljen poticaj je trenutno nemoguće ostvariti s obzirom na skromne kadrovske kapacitete u Fondu i činjenici da u svakom trenutku Fond mora pratiti način utroška dodijeljenih sredstava unazad dvije godine, obzirom na dužinu trajanja programa i novčanih stimulansa. Tome u prilog govori podatak da je u izvještajnom periodu bilo u procesu implementacije ili izvještavanja:

- a) 1089 programa u okviru lotova I, II, III, IV
- b) 1456 novčanih stimulansa za novo zapošljavanje.

Obzirom na navedeno, kada su u pitanju novčani stimulansi, Fond namjenski utrošak sredstava provjerava kroz uvid u izvještaje, a prema mogućnostima za određeni broj subjekata obavlja se i neposredni nadzor, a obavezno ukoliko postoje indicije koje ukazuju na odstupanje od preuzetih obaveza ili nenamjenski utrošak sredstava.

U 2018. godini redovno su sačinjavani izvještaji o realizaciji programa i novčanih stimulansa, navedeni izvještaji su usvajani na sjednicama Upravnog odbora i dostupni u formi informacija za potrebe rada Nadzornog odbora.

Kada su u pitanju programi, Fond izvršava neposredan uvid u rad svih privrednih društava za zapošljavanje osoba s invaliditetom. Broj privrednih društava u 2018. godini porastao je na 124 aktivna privredna društva, što usložnjava proces direktnog nadzora rada istih koji su rasprostranjeni na području cijele FBiH.

Sa sadržajem navedenih izvještaja upoznat je i Nadzorni odbor Fonda putem redovnih sjednica.

Svi pomenuti izvještaji su na kraju razmotreni i usvojeni od strane Upravnog odbora Fonda uz usvajanje adekvatnih popratnih zaključaka i mjera.

U 2018. godini pokrenute su 41 mjenica kao mjera osiguranja usljed nenamjenskog utroška sredstava, nedostavljanja pravdanja sredstava ili kršenja drugih odredbi ugovora.

Kroz redovne interne izvještaje na kolegijima izvještava se o realizovanim nadzorima, izvještajima o realizaciji programa i novčanih stimulansa, identifikuju se rizici vezano za eventualne nenamjenske utroške sredstava te planiraju aktivnosti na suzbijanju navedenih rizika.

VI Rad organa Fonda

U toku 2018. godine Upravni odbor je održao devet sjednica. Na sjednicama su razmatrana sva pitanja vezana za upravljanje radom Fonda u skladu sa Zakonom i Statutom, od kojih izdvajamo:

- Usvojeni su izvještaji o finansijskom poslovanju i o radu Fonda za 2017. godinu i isti dostavljeni Parlamentu FBiH;
- Usvojeni godišnji plan rada i finansijski plan Fonda za 2019. godinu;
- Usvojene su Odluke o raspisivanju dva javna poziva za dodjelu novčanih stimulansa za zapošljavanje osoba s invaliditetom i odluke o raspodjeli sredstava po istim;

- Usvojene su Odluke o raspisivanju dva javna poziva za finansiranje i sufinansiranje programa profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom, kao i odluke o raspodjeli sredstava po istim;
- Razmatrani su i usvajani izvještaji o namjenskom utrošku sredstava.

Nadzorni odbor Fonda je u 2018. godini održao šest sjednica na kojima su razmatrana pitanja iz nadležnosti ovog organa Fonda. U okviru 74 tačke dnevnog reda Nadzorni odbor je informisan kroz cca 170 različitih dokumanata koji su bili sastavni dio materijala za sjednice, a odnose se na poslovanje Fonda, odluke Upravnog odbora, različite izvještaje itd. U vezi sa navedenim aktivnostima NO je razmatrao i prihvatio sve informacije vezano za poslovanje Fonda iz nadležnosti rada Nadzornog odbora bez primjedbi na iste.

Sve poslove vezane za rukovođenje Fondom, tj. zastupanje i predstavljanje ove ustanove, kao i koordinaciju rada, obavljao je direktor Fonda.

U toku 2018. godine radnici Fonda su bili uključeni u odgovarajuće procese edukacije u skladu sa potrebama ustanove. Zaposlenici koji obavljaju finansijske i pravne poslove su učestvovali na redovnim seminarima koje organizuju stručne agencije.

VII Zaključak

U izvještaju je ponuđen pregled djelovanja i aktivnosti Fonda na provođenju politike u oblasti profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom u 2018. godini. U tabeli 10. sumirani su zbirni podaci dodijeljenih poticaja Fonda sa navedenom vrstom poticaja, iznosima sredstava, te brojem osoba s invaliditetom obuhvaćenih poticajima u 2018. godini.

Tabela 9. Ukupan prikaz vrste poticaja i njihovih efekata realizirano za 2018.

VRSTA POTICAJA	UKUPAN IZNOS POTICAJA	BROJ OSOBA S INVALIDITETOM - OBUHVAĆENO POTICAJIMA
Novčana nadoknade za plaćene poreze i doprinose i subvencija plate	6.670.926,00 KM	- 2147 osoba – novčane nadoknade - 431 osoba - subvencija plate
Novčani stimulansi za novo zapošljavanje	11.495.750,00 KM	- 905
Finansiranje 600 programa Ukupno kroz programe podržano 1071 osoba	5.485.240,22 KM	105 - zaposlenih na neodređeno vrijeme kroz program razvoja; 158 - osoba obuhvaćeno programima profesionalne rehabilitacije; 260 - samostalnih obrtnika podržano kroz programe održivosti 548 - osoba s invaliditetom obuhvaćeno u okviru 77 programa održivosti.)
Ukupno za 2018. godinu	23.651.916,22 KM	4554

Ciljevi djelovanja Fonda za nadolazeći period:

- Osigurati sredstava za funkcionisanje Fonda i uticati na unaprijeđenje sistema naplate posebnog doprinosa po članovima 18. i 19. Zakona;
- Unaprijediti opće akte Fonda kojima se reguliše ostvarivanje prava korisnika;
- Uskladiti poslovanje Fonda u skladu sa Finansijskim upravljanjem i kontrolom FUK-a u cilju uspješnog upravljanja i ostvarenja ciljeva Fonda;
- Unaprijediti mjere zapošljavanja osoba s invaliditetom;
- Unaprijediti mjere profesionalne rehabilitacije osoba s invaliditetom;
- Unaprijediti proces saradnje sa poslodavcima i ciljanim skupinama;
- Jačanje unutarnje finansijske kontrole Fonda uspostavom Jedinice za internu reviziju u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u F BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 47/08 i 101/16)
- Poboľjšati interne akte Fonda sa ciljem unaprijeđenja poslovnih procesa.

PREDSJEDNIK
UPRAVNOG ODBORA

Almas Kulović

Br.: 09-02-4-3301/19
Sarajevo, 26.03.2019.godine

